

NÉMET-MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKFORDÍTÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

A képzésért felelős oktató: Angi Emese csoportvezető nyelvtanár

A szakirányú továbbképzés megnevezése:

Német-magyar természettudományi szakfordító szakirányú továbbképzés
German-Hungarian Special Translation in Natural Sciences

A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Német-magyar természettudományi szakfordító
German-Hungarian Special Translator in Natural Sciences

A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Természettudomány képzési terület

A szak felvételének feltétele:

BSc vagy főiskolai oklevél természettudomány képzési területen, valamint a célnyelv államilag elismert, legalább C típusú nyelvvizsga bizonyítvánnyal igazolt ismerete

A képzési idő:

Félévek száma: 4 félév
Óraszám: 784 óra

A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

120 kredit

A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, ismeretek és azok alkalmazása:

A tanulócentrikus és gyakorlatorientált képzés során fordítói és közvetítői kompetenciákat, nyelvi és civilizációs ismereteket, illetve ezek alkalmazását, továbbá a szakterület konvencionális, stilisztikai, műfaji és formai elemeinek ismeretét sajátítják el a hallgatók. Az anyanyelvi és szaknyelvi kompetenciák mellett kialakítanak munkatechnikai és kulturális kompetenciákat egyaránt. Problémamegoldó gondolkodásra, önálló, felelősségteljes, hiteles és etikus szellemiségre oktadjuk a résztvevőket, hogy versenyképes tudással léphessenek a munkaerőpiacra.

Elsajátítandó kompetenciák:

Fordítói kompetenciák:

- Az anyanyelvi és a célnyelvi szöveg megfeleltetése nyelvi, szakmai és műfaji szempontból
- A szövegértés és készítés problémájának felismerése
- Professzionális felelősségvállalás az elkészített fordítási munkáért
- A fordítói társadalommal való kapcsolattartás, segítségnyújtás és -kérés

Kulturális kompetenciák:

- A forrás- és célnyelvi kultúrát alkotó tudáselemek, normák és értékek alapos ismerete, felhasználásának készsége a fordítás során

- A megfelelő gazdasági, jogi és politikai ismeretanyag alkalmazásának képessége
- Az Európai Unió intézményrendszerének, intézkedéseinek, irányelveinek ismerete és ezek betartása, integrálása a fordítás elkészítése során

Munkatechnikai kompetenciák:

- A fordítások nyomdakész elkészítésének képessége
- A szövegszerkesztői programok, terminológiai gyűjtemények használatának, naprakész ismeretének képessége
- Határidőre, állandó minőségben történő munkavégzés kialakításának képessége

A képzésen végzetek ismerik:

A fordítási tevékenység elméleti kérdéseit
 A jellemző fordítási problémákat és tipikus megoldásokat
 Az átváltási műveleteket
 A forrás- és célnyelvi műfajokat, az általános és szaknyelvi regisztert
 A forrás és célnyelv nyelvi, kulturális és interkulturális ismeretanyagát
 A fordítói szakma intézményrendszerét, szabványait, etikai kódexét
 A munkavégzéshez szükséges gazdasági és jogi háttérrel
 Az Európai Unió intézményi rendszerét, a fordítókra vonatkozó elveket
 A fordításhoz használható segédeszközöket, számítógépes programokat, fordítástámogató eszközöket

A képzésen végzetek alkalmasak:

Írásbeli nyelvi közvetítés elvégzésére: fordítás, szakfordítás
 Célnyelvi szövegalkotásra
 Forrásnyelvi szövegelemzésre
 Kiadványszerkesztésre, lektorálására, nyelvi tanácsadásra
 Fordításkritika készítésére
 Fordítások összehasonlító elemzésére
 Terminológiai gyűjtemények készítésére, adaptálására, használatára
 Fordítástámogató eszközök, szoftverek és fórumok használatára

A szakképzés gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

Magas szintű nyelvtudás (forrásnyelv és célnyelv)
 A nyelvtudás folyamatos karbantartása, önképzés
 Jó kommunikációs készség forrásnyelven és célnyelven egyaránt
 Állóképesség
 Monotóniatűrő képesség
 Stressztűrő képesség
 Problémamegoldó gondolkodás
 Kreativitás
 Jó memória
 Megbízhatóság, határidőre való munkavégzés
 Szorgalom
 Figyelemmegosztás és koncentráció
 Logikus és analitikus gondolkodás
 Minőségre való érzékenység
 Együttműködési készség
 Hibaelemzés, önkritika, értékelés, önértékelés
 Stratégiai gondolkodás

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek:

Általános szakmai törzsanyag:

- Felsőfokú idegennyelv-használati ismeretek:	44 kredit
- Fordításelméleti ismeretek:	8 kredit
- Gyakorlati fordítási ismeretek:	4 kredit
Összesen:	56 kredit

Differenciált szakmai ismeretek:

- Írásbeli szaknyelvi műveletek:	32 kredit
- Szóbeli szaknyelvi műveletek:	12 kredit
Összesen:	44 kredit

A szakdolgozat kreditértéke: 20 kredit (képesítő fordítás)

KÉPZÉSI PROGRAM

Képzési cél:

A természettudományi szakfordító szakirányú továbbképzési szak célja, hogy a természettudományi alapképzéssel már rendelkező szakemberek számára olyan magas szintű ismereteket és kompetenciákat nyújtson német nyelven, melyeket akár szakmájuk művelése során, akár önálló szakfordítói tevékenység keretében is alkalmazhatnak.

A képzés során megszerzett készségek alkalmassá teszik a képzési követelményeket sikeresen teljesítő szakembereket, hogy szakmájuk német nyelvű szakirodalmát az eredetivel azonos színvonalon, tartalmilag és stilisztikailag helyesen legyenek képesek fordítani és közvetíteni célnyelvről magyar nyelvre és magyarról célnyelvre. Emellett a képzés biztosítja, hogy végzett szakembereink képesek legyenek felsőfokú színvonalon idegen nyelven írásbeli és szóbeli szakmai jellegű szövegek létrehozására és idegen nyelven felsőfokon szakmai és általános nyelvi társalgást folytatására.

A képzés formája: nappali képzés

A képzés módszerei:

A képzés gyakorlatorientált jellegéből adódóan a tantervi háló nagyobb részben gyakorlati órákat tartalmaz, melyek fejlesztik a hallgatók általános és szaknyelvi készségeit, a fordítói készségeket és az önálló írásbeli és szóbeli szakmai német nyelvű szövegalkotás készségeit. A képzés elméleti részében a tárgyak egyrészt a gyakorlati készségek elméleti megalapozását szolgálják, emellett a szaktanszékek minősített oktatói által német nyelven tartott szakmai előadások révén a mesterszakokon folyó szakmai képzés igényeinek megfelelően annak szerves részét is alkotják. A szaktanszékek oktatói a nyelvtanárokkal kialakított szakmai kapcsolatok révén részt vesznek a fordítási gyakorlatok szakmai anyagának kialakításában és folyamatos frissítésében, emellett a képesítő fordítások szakmai-nyelvi minősítésében, és a záróvizsgán az értékelésben végzett munkájukkal biztosítják a magas szakmai minőség szinten tartását. Ezáltal a szakfordító képzés egyrészt tartalmilag a szakmai képzésbe integrálódó képzési forma, másrészt pedig a mesterképzés kimeneti követelményeit meghaladó színvonalú és összértékű nyelvi képzést nyújt.

A képzés négy féléve alatt a nyelvtudományi elméleti tárgyak magyar nyelven zajlanak, a gyakorlati tárgyak oktatása a fordítás követelményeinek megfelelően német és magyar nyelven történik. A német nyelvi kommunikációs készségeket fejlesztő gyakorlati tárgyak és a szaktanszékek oktatói által tartott szakmai előadások pedig csak német nyelven zajlanak.

A KÉPZÉS TANTERVE

Általános szakmai törzsanyag	Elmélet	Gyakorlat	Kredit	Számonkérés	Félév	Óraszám
Felsőfokú nyelvtani gyakorlatok A		4	7	GY	1.	56
Felsőfokú nyelvtani gyakorlatok B		4	7	GY	2.	56
Felsőfokú nyelvtani szigorlat			6	SZ	2.	
Általános fordításelmélet	2		2	K	1.	28
Specifikus fordításelmélet	2		2	K	2.	28
Magyar nyelvi funkcionális stilisztika A	2		2	K	1.	28
Magyar nyelvi funkcionális stilisztika B	2		2	K	2.	28
Felsőfokú társalgási gyakorlat A		4	7	GY	3.	56
Felsőfokú társalgási gyakorlat B		4	7	GY	4.	56
Felsőfokú szóbeli kommunikációs szigorlat			6	SZ	4.	
Szaknyelvi stílusgyakorlat A		2	2	GY	3.	28
Szaknyelvi stílusgyakorlat B		2	2	GY	4.	28
Interkulturális kommunikáció A		2	2	GY	1.	28
Interkulturális kommunikáció B		2	2	GY	2.	28

Differenciált szakmai ismeretek	Elmélet	Gyakorlat	Kredit	Számonkérés	Félév	Óraszám
Szakszövegelemzés és -fordítás A		4	8	GY	1.	56
Szakszövegelemzés és -fordítás B		4	8	GY	2.	56
Szakszövegelemzés és -alkotás A		4	8	GY	3.	56
Szakszövegelemzés és -alkotás B		4	8	GY	4.	56
Szaknyelvi kommunikáció A		2	2	GY	3.	28
Szaknyelvi kommunikáció B		2	2	GY	4.	28
Szakmai előadások A	2		4	K	3.	28
Szakmai előadások B	2		4	K	4.	28

Szakfordítói képesítő fordítás	20 kredit
---------------------------------------	------------------

Összesen	Elmélet	Gyakorlat	Kredit	Óraszám
	168	616	120	784

ÉRTÉKELÉSI ÉS ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREK

Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervi háló követelményeiben előírt gyakorlatok, kollokviumok és szigorlatok kötelező teljesítésén alapul, valamint a választott képesítő fordítás elkészítéséből és a záróvizsga sikeres teljesítéséből tevődik össze.

Kötelező szigorlati tárgyak és a záróvizsga:

Felsőfokú nyelvtani szigorlat	2. félév
Felsőfokú szóbeli kommunikációs szigorlat	4. félév
Szakfordítói képesítő vizsga	4. félév

A szakfordító képesítő vizsga:

A képesítő vizsga előfeltétele:

- **A tantervi háló követelményeinek teljesítése.** A hálóban szereplő gyakorlatok és szigorlatok kötelezően teljesítendőek. A szaktanszékek által tartott Szaknyelvhasználat c. előadások kötelezően választhatók a tanszékek német nyelven tartott előadásai közül a megfelelő kreditszám arányában.
- **Képesítő fordítás elkészítése.** A hallgatók képesítő fordítást készítenek a 4. félévben kb. 20 gépelt oldal (12 pontos betűnagyság, 1,5-ös sorköz) terjedelemben, ami eredeti szakszöveg fordítását jelenti célnyelvről magyar nyelvre. A fordítás szakmai hitelességét a szaktanszékek felkért oktatói, a nyelvi teljesítményt pedig a TTK Nyelvtanári Csoport tanárai végzik. Az adott jegy a két értékelés átlaga.
Kreditértéke: 20 kredit

A képesítő vizsga részei:

- Komplex írásbeli vizsga a szakmai nyelvi ismeretekből
- Komplex szóbeli vizsga a szakmai nyelvi ismeretekből

A záróvizsga eredménye (oklevél minősítése):

A szakdolgozatra adott érdemjegy és a komplex (írásbeli és szóbeli) záróvizsgára adott érdemjegy számtani átlaga.

Tantárgyi tematika

Tantárgy megnevezése: **Felsőfokú nyelvtani gyakorlatok A +B**

Tantárgyfelelősök: Angi Emese nyelvtanár

Kredit értéke: 7+7 *Szigorlat:* 6

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 1.+2.

A tantárgy oktatásának célja:

A nyelvtan korábban tanult rendszerének felelevenítése, elmélyítése és készségszintre való fejlesztése annak érdekében, hogy felkészítse a hallgatókat arra, hogy különböző írott nyelvi formákat képesek legyenek felsőfokú nyelvi szinten, megfelelően megoldani.

A tantárgy tematikája:

A hangtan, alaktan, mondatleíró nyelvtan szabályai alapján fejlesztjük a hallgatók nyelvhelyességi, helyesírási, nyelvtani ismereteit és nyelvi tudatosságát. A problematikus nyelvtani szerkezetek analizálása, kontrasztív elemzése során szintre hozzuk nyelvtani ismereteiket. Fordítási gyakorlatok, olvasott szöveg értése, fogalmazás, nyelvtani feladatmegoldás révén megismertetjük a hallgatókkal az írott nyelvre jellemző hivatalos, szaknyelvi és köznapis stílusjegyeket és az írott szövegekre vonatkozó szerkesztési szabályokat is. A második félév végén a hallgatók „Felsőfokú nyelvtani szigorlat” formájában számolnak be megszerzett tudásukról.

Tantárgy megnevezése: **Felsőfokú társalgási gyakorlat A+B**

Tantárgyfelelős: Angi Emese nyelvtanár

Kredit értéke: 7+7 *Szigorlat:* 6

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 3.+4.

A tantárgy oktatásának célja:

A szóbeli kommunikatív készség, beleértve a hallás utáni megértés magas szintre történő fejlesztése, folyékony és nyelvíleg helyes társalgási stílus elsajátíttatása. El kell érni, hogy a hallgatók nyelvismerete minél inkább megközelítse a művelt anyanyelvi nyelvhasználó szintjét.

A tantárgy tematikája:

A szókinccs koncentrikus bővítése, különböző szókinccsképzési és –fejlesztési technikák elsajátíttatása és ezeknek különféle szövegekörnyezetbe való beépítése, produktív használata. A különböző beszédzándékok világos és egyértelmű kifejezésének megtanítása annak érdekében, hogy a hallgatók a különböző szóbeli kommunikációs szituációkban képesek legyenek megfelelő nyelvi formákat felismerni és alkalmazni.

A gyakorlatok során olyan általános nyelvi témák kerülnek feldolgozásra, melyek segítségével hallgatóink felsőfokú társalgási szituációkban sikeresen boldogulnak. A 4. félév végén a hallgatók „Felsőfokú szóbeli kommunikációs szigorlat” keretében számolnak be megszerzett ismereteikből.

Tantárgy megnevezése: **Általános fordításelmélet**

Tantárgyfelelős: Pákozdy Andrea nyelvtanár

Kredit értéke: 2

Számonkérés módja: kollokvium

Javasolt félév: 1.

A tantárgy oktatásának célja:

Alapvető nyelvészeti ismeretek nyújtása, az ösztönös fordítói készség elméleti tudással való megalapozása, a fordításelmélet tudományos kérdéseinek megvilágításával a fordítói kompetenciák fejlesztése és a fordítói tudatosság kialakítása.

A tantárgy tematikája:

Az elméleti jellegű előadás érinti a fordításelmélet történeti és rendszertani kérdéseit, a fordításelmélet alapfogalmait, a fordítás fogalmát és jelentéstani alapproblémáit, a fordíthatóság kérdéseit. Különös hangsúlyt fektet a fordítás műveleteinek elméleti megalapozására, tudatosítására, elemzésére. Megismerteti és tudatosítja a német nyelv eltérő nyelvtani struktúráit a fordítás szolgálatának érdekében.

Tantárgy megnevezése: **Speciális fordításelmélet**

Tantárgyfelelős: Pákozdy Andrea nyelvтанár

Kredit értéke: 2

Számonkérés módja: kollokvium

Javasolt félév: 2.

A tantárgy oktatásának célja:

Az „Általános fordításelmélet” előadás tematikájára épülve az általános vonatkozású elméleti ismereteknek konkrét módon a szakszövegekre vonatkozó elemzése, német-magyar összehasonlító környezetben való hasznosítása.

A tantárgy tematikája:

Az előadás érinti a szakszöveg meghatározását és ismérveit, annak fogalomrendszerét és összetevő elemeit, a szaknyelvi kifejezés eszközeit, sajátos lexikai, morfológiai és szintaktikai elemeit. Taglalja a szakszöveg műfajait és ezek gyakorlati vonatkozásait. Bemutatja a fordítói stratégiákat, a fordító egyéni tulajdonságait, a legfontosabb nyelvtani problémákat, a kontrasztivitás kérdéseit, és külön hangsúlyt kapnak a nagyobb gyakoriságot élvező szerkezetek.

Tantárgy megnevezése: **Szaknyelvi stílusgyakorlat A+B**

Tantárgyfelelősök: Papp Ferenc nyelvтанár

Kredit értéke: 2+2

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 3.+4.

A tantárgy oktatásának célja:

Az általános és speciális fordításelméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása, az idegen nyelvi szerkezetek magyar nyelvi megfelelőinek tudatos és megbízható használatára való nevelés.

A tantárgy tematikája:

A hallgatók német nyelvű szövegek és azok hibás fordításainak összevetésével azonosítják az elvégzett fordítói műveleteket és alkalmazott stratégiákat, elemzik és kijavítják a fordító által elkövetett hibákat, alternatív megoldásokat javasolnak a különböző átváltási technikák alkalmazásával.

Tantárgy megnevezése: **Magyar nyelvi funkcionális stilisztika A+B**

Tantárgyfelelős: Angi Emese nyelvтанár

Kredit értéke: 2+2

Számonkérés módja: kollokvium

Javasolt félévek: 1.+2.

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók középiskolában szerzett magyar nyelvi ismereteinek továbbfejlesztése és elmélyítése a szakfordítás szolgálatában, valamint a magyar nyelv, nyelvhasználat, stilisztika és nyelvészet fordítás és szövegalkotás szempontjából kiemelkedően fontos elemeinek ismertetése.

A tantárgy tematikája:

A hallgatók megismerik a nyelvi kommunikáció és nyelv mint jelrendszer elemeit, a szöveg fogalmát és funkcióit, mely ismereteket a szakfordítás szolgálatába állíthatják. A fordítói kompetenciák kialakítása szempontjából kiemelkedően fontos helyesírási, mondattani, terminológiai, szótani ismeretek külön hangsúlyt kapnak. A hallgatók emellett megismerkednek a szakmai, funkcionális stílusok jellemzőivel, a szakszókincs, terminológia, szótárhasználat és jelentéstan problémáival.

Tantárgy megnevezése: Szakszövegelemzés és -fordítás A+B

Tantárgyfelelősök: Angi Emese nyelvtanár

Kredit értéke: 8+8

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 1.+2.

A tantárgy oktatásának célja:

Azon írásbeli és szóbeli kompetenciák kialakítása és fejlesztése, melyek a szakmai ismeretek mellett képessé teszik a hallgatókat a különböző diszciplínákhoz és műfajokhoz tartozó írott és hangzó szövegek értelmezésére, nyelvi elemzésére és fordítására célnyelvről magyarra és magyarról célnyelvre.

A tantárgy tematikája:

A válogatott német nyelvű szakszövegek elemzése és fordítása során nyelvtanközpontú, szakmai tartalomra ágyazott, feladatorientált komplex nyelvi felkészítés folyik. A hallgatók megismerik a célnyelv azon elemeit, grammatikai, mondattani szerkezeteit, stilisztikai és lexikológiai jellemzőit, melyek a szaknyelvi szövegek alapjait képezik, és amelyek tudatos felismerésével és alkalmazásával képesek a szakmai tartalom adekvát közvetítésére.

Tantárgy megnevezése: Szakszövegelemzés és -alkotás A+B

Tantárgyfelelős: Angi Emese nyelvtanár

Kredit értéke: 8+8

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 3.+4.

A tantárgy oktatásának célja:

Azon írásbeli és szóbeli szaknyelvi kompetenciák kialakítása és fejlesztése, melyek képessé teszik a hallgatókat szakmai ismereteik alkalmazásával német nyelven szakterületükhöz kapcsolódó, különböző műfajú írott és hangzó szövegek értelmezésére és hasonló nyelvi produktumok előállítására.

A tantárgy tematikája:

A hallgatók megismerkednek a szakmai előadások és publikációk német nyelvi formai és stilisztikai jellemzőivel. Megfelelő nyelvtani, mondattani, stilisztikai, lexikai ismeretek alkalmazásával a hallgatók szakmai érdeklődési területüknek megfelelő kötelező és szabadon választott témákban önálló kiselőadásokat tartanak, illetve rövid szakmai jellegű publikációk egyes elemeit készítik el.

Tantárgy megnevezése: Szaknyelvi kommunikáció A+B

Tantárgyfelelősök: Papp Ferenc nyelvtanár

Kredit értéke: 2+2

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 3.+4.

A tantárgy oktatásának célja:

Anyanyelvi lektor közreműködésével a hallgatókkal olyan szóbeli idegennyelvi kompetenciák megszerztetése, melyek segítségével szakmai témákban magabiztosan és hatékonyan tudnak kommunikálni és különböző, szakmai jellegű társalgáshoz kapcsolódó beszédzándékokat kifejezni.

A tantárgy tematikája:

A szakmai értekező társalgási gyakorlatok során a szakmai szókinccs, a beszédkészség, a hallás utáni értés fejlesztése és a folyékony, nyelvileg helyes szakmai értekezés stílusának elsajátítása folyik a hallgatókat érdeklő szakterületek legfontosabb, közérdeklődésre is számot tartható, népszerű tudományos témakörei alapján.

Tantárgy megnevezése: Szakmai előadások A+B

Tantárgyfelelők: Angi Emese nyelvtanár

Kredit értéke: 4+4

Számonkérés módja: kollokvium

Javasolt félévek: 3.+4.

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgatók felkészítése idegen nyelvű konferenciákon való részvételre, nemcsak hallgatóként és hozzászólóként, hanem előadóként is.

A tantárgy tematikája:

A szaktanszékek által meghirdetett, német nyelven jól képzett, minősített oktatók, illetve a szaktanszékekre látogató vendégoktatók által előadott tárgyak hallgatása és egy-egy tudományos téma megbeszélése. A előadást számon kérő záró kollokviumon a hallgatók a nyelvi képzés során megszerzett ismereteiket és képességeiket a szakmai képzés terén is alkalmazhatják és hasznosíthatják.

Tantárgy megnevezése: Interkulturális kommunikáció A+B

Tantárgyfelelősök: Papp Ferenc nyelvtanár

Kredit értéke: 2+2

Számonkérés módja: gyakorlati jegy

Javasolt félévek: 1.+2.

A tantárgy oktatásának célja:

Anyanyelvi lektor közreműködésével a hallgatókkal olyan általános szóbeli német nyelvi kommunikációs kompetenciák megszerztetése, melyek révén interkulturális közegben magabiztosan képesek lesznek általános témákban társalgást folytatni.

A tantárgy tematikája:

A társalgási gyakorlatok során az általános szókinccs és szóbeli kommunikatív készség, a hallás utáni értés magas szintre történő fejlesztése és a folyékony, nyelvileg helyes társalgási stílus elsajátítása történik az általános felsőfokú társalgási témák alapján. Nagy hangsúlyt kap a különböző beszédzándékok kifejezése és megerősítése.

Bemutatja a kultúra természetét és sajátosságait, elemzi a kultúra lokális és globális jellegzetességeit, összehasonlítja a nemzeti kultúrákat, vázolja a kulturális sztereotípiákat és

ezen használhatóságát. Ismerteti a kommunikációs stratégiákat és alkalmazásukat, gyakoroltatja az áthidalási technikákat.